

DAIKTAVARDŽIŲ LINKSNIAVIMAS SKAPIŠKIO TARMĖJE

E. EIDUKAITIENĖ

Darbe apsiribojama medžiaga, surinkta autorės gimtajame Totoriškio (*to.to.-ri.ški.s*)¹ ir aplinkiniuose Čypėlių (*či.pė.-lai*), Čypiškių (*či'piške.s*), Mituvės (*mituvà*), Totōrių (*to.tō'rai*), Vilniaus (*vi.lnius*), Žiogū (*žo.gai*) kaimuose. Aprašomoji tarmė pavadinta Skapiškio (*ská.piški.s*) todėl, kad Skapiškio miestelis yra artimiausias kultūrinis bei administracinis centras.

Trumpa tarmės charakteristika

§ 1. Svarbiausios fonetinės ypatybės. Skapiškio tarmė priklauso aukštaičiams rytiečiams, turintiems puntininkų, rotininkų ir dadininkų tarminių ypatybių. Tarmėje, kaip ir kitur puntininkuose, lk dvigarsiams *am*, *an*, *em*, *en* atliepia *um*, *un*, *im*, *in*, pvz.: *kumpė.li.s* ~ *kampėlys*, *luñ'da* „landa“, *tí.mpa* ~ *témpė* „guma“, *lí.nkas* ~ *lénkas*²; kaip ir kitur rotininkuose, lk kirčiuotiems negalūniniams *a* ir *a* kirčiuotuose tvirtapradžiuose *ai*, *al*, *ar* atliepia *ə*, *ə.i*, *ə.l*, *ə.r*, pvz.: *pó.saka* ~ *pāsaka*, *vó.karas* ~ *vākaras*, *kró.pas* ~ *krāpas*, *bó.ila* ~ *báilė* „baimė“, *našló.iti.s* ~ *našlāitys*, *kó.lnas* ~ *kálnas*, *kó.ltas*, *kó.rtis* ~ *kártis*, *šó.rka* ~ *šárka*; kaip ir kitur dadininkuose, lk *ė* ir *é* prieš tolimesniame skiemenyje esantiems užpakalinės eilės balsiams atliepia *a*, pvz.: *dà.da* ~ *dėdė*, *darbi'mata* ~ *darbymetė*, *sasarú* ~ *seserų*, *š.kmanu* „akmenų“; nekirčiuotiems lk šakniniams ir tiek kirčiuotiems, tiek nekirčiuotiems galūniniams *ie*, *uo* atliepia *ė*, *ə*, pvz.: *pė.nė.li.s* ~ *pienėlys*, *po.dė.li.s* ~ *puodėlys*, *šlč.tá.la* ~ *šluotėlė*, *pė.mó* ~ *piemuō*, *sasš* ~ *sesuō*, *raumó* ~ *raumuō*.

§ 2. Balsių ilgumas. Trumpieji balsiai *i*, *u* kirčiuotoje pozicijoje, išskyrus galūnę, pailgėja iki pusilgių, pvz.: *kl.ški.s* ~ *kiškys*, *mi.škas*, *kú.bilas*. Ilgieji balsiai žodžio viduryje kirčiuotoje pozicijoje išlieka ilgi, nekirčiuoti ir absoliutinės galūnės kirčiuoti sutrumpėja iki pusilgių, pvz.: *vi'ras* ~ *výras*, *dú'mas*, *žú'siš* „žasis“, *u.žo.lá'li.s* ~ *qžuolėlys*, *gaidžú* ~ *gaidžiū*, *sasarú* ~ *seserų* (bet *akl* „akyje“, *širdi* „širdyje“), *š.ki* ~ *ākį*, *vi.rė.li.s* ~ *vyrėlys*, *du.mė.li.s* ~ *dūmėlys*, *šš.ku* ~ *šākq*, *vai'ku* ~ *vaikq*.

¹ Dabar Totoriškis vadinamas Švedūkainio kaimu ir priklauso Skapiškio apylinkei, Rokiškio rajonui.

² Pusilgiai balsiai žymimi taškeliu dešinėje pusėje žemai, pvz., *a*, *e*, *i*, *u*; ilgi balsiai ir kirčiuoti ilgi priebalsiai žymimi taškeliu dešinėje pusėje aukštai, pvz., *a'*, *e'*, *i'*, *u'*, *l'*, *m'*, *n'*, *r'*.

§ 3. Kirtis, priegaidė. Skapiškio tarmė priklauso sąlyginio kirčio atitraukimo plotui. Kirtis atitraukiamas iš trumpos galūnės į ilgą šaknį, pvz.: *bú'da* „būda“, *jé'ga* „jėga“, *diēna*, *ruī'ka* „ranka“, *piř'stus* „pirštus“.

Tarmė pažįsta 5 priegaides: a) trumpinę – (‘), b) tvirtapradę – (‘), c) tvirtagalę – (~), d) vidurinę – (‘), e) kirstinę – (‘). Vidurinės priegaidės ženklas rašomas ant pailgėjusių trumpųjų balsių, o taip pat ant ilgųjų balsių bei dvibalsių *ie*, *uo*, kurių tvirtapradė ir tvirtagalė priegaidė tarmėje taip supanašėjusios, kad faktiškai nebeskiriamos, pvz.: *li.že.* ~ *ližė*, *gegú.ta.* ~ *gegūtė*, *daržė.li.s* ~ *daržėlyš*, *su.ná'nas* ~ *sūnėnas*, *do.nkepá'j* ~ *duonkepėj*, *ta.kmá'n* ~ *tėkmėn*, *abalá'n* „obelin“, *me.šlí'nas* ~ *mėšlėnas*, *makští'~* ~ *makštī*, *undení'~* „vandenų“, *duntl's* „dantyse“, *akl's* ~ „akyse“, *bulbė.nó'kai* ~ *bulbienókai* „bulvienokai“, *o.gė.nó'jai* ~ *uogienójai*, *šienas*, *pienas*, *kuódas*, *šúoli.s*. Kirstinė priegaidė atliepia literatūrinės kalbos tvirtagai priegaidėi žodžio gale, pvz.: *vaikú.* ~ *vaikū*, *laukú.*, *pačú.* ~ *pačiū*, *sa.manú.* ~ *sėmenū*, *duktarú.* ~ *dukterū*.

§ 4. Giminė. Daiktavardžiai Skapiškio tarmėje yra vyriškosios, moteriškosios ir vadinamosios bendrosios giminės. Yra vyrų pavardžių, kurios, kaip ir lk, turi moteriškosios giminės daiktavardžiams būdingą galūnę: *indrei'ka*, *indrá.la.* ~ *Indrėlė*, *čei'ka*, *katá.la.* ~ *Katėlė*, *kl'tra* ~ *Kýtra*, *kro.vá.* ~ *Kriovė*, *malá.la.* ~ *Malėlė*, *raugó.la.* ~ *Raugėlė*, *spė.tí'la* ~ *Spietýla*, *stúoka*, *žó'ba*.

Pasitaiko daiktavardžių, kurie tarmėje gali būti tiek vyriškosios, tiek ir moteriškosios giminės, pvz.: *pabalí.s* || *pabalá.* „pieva prie balos“, *pasúoli.s* || *pasúcla.* „vieta po suolu“, *paūkšti.s* || *paūkšta.*, *pú.srubli.s* || *pú.srubla.*, *šú.ngri.bi.s* || *šú.ngri.ba.*

Vadinamosios bendrosios giminės daiktavardžių nemaža. Šios giminės dažniausiai yra o-kamieniai žodžiai, pvz.: *akl.pla.ša*, *akl.žara*, *ažvómarša*, *di.lba* „didelis nerangus žmogus“, *džú'sna*, *gvá'ra* „nevikrus, apsnūdęs žmogus“, *i.šgama*, *kerá'pla*, *kevo.rza* „kas šlitiniuoja“, *kú.tva.la* „labai netvarkingas, apsilėidęs žmogus“, *kvaí'ša*, *malatá* „daug kalbąs žmogus“, *mú.rza*, *mušei'ka*, *nė.vala* „netvarkingas žmogus“, *padá.uža*, *padró.ika* „išdykęs, naktimis kas trankosi“, *pikčú.rna*, *plavá'sa* „netvarkingas, netaupus“, *fó'gla* „nerangus“, *stl.pana* „sudžiūvęs, sublogęs žmogus“, *susná*, *taradei'ka* „kas daug kalba“, *vó.lkata*, *vá'pla*. Pasitaiko vienas kitas ir é-kamienių, pvz.: *má'ma.* ~ *mėmė*, *pakó.rtuva.* „kas išdykęs, naktimis triukšmauja“, *spirge.lá.* ~ *spirgėlė* „labai nekantrus, skubąs žmogus“. Kartais sutinkama ir a-kamienių, pvz.: *lá.užas* „labai apsilėidęs, netvarkingas žmogus“.

Visi vadinamosios bendrosios giminės daiktavardžiai turi niekinamąją, menkinamąją reikšmę.

§ 5. Skaičius. Tarmėje, kaip ir lk, vartojami du skaičiai: vienaskaita ir daugiskaita. Dviskaitos lytis turi tik *a*, *ja*, *u*, *ju* irriebalsinis vyr. g. kamienas. Vartojamas tik dviskaitos galininkas su skaitvardžiu *dū*, *dū.jai* ir įvardžiu *abū*, *abū.du*, pvz.: *dū klai'mu javú.* *sudė.gino.*; *pamačau dū vi'ru atai'nunt*; *dū.jai vil'ku š.šei mačau*; *vó.s dū.jai sú'ru tuř'guj pař'dava.*; *dū tuř'gu pař'šu.* *nepař'davau*; *abú.du sú'nu mó'sklan išlá.ida.*; *atadúok dū rublū.* *kur skó'linai*; *jaunl.kla.* *avá.la.* *dū.jai gė.fó'ku tú.řa*; *jau dū spiėču pagó.vo.m*; *po. liñ'tai dū.jai š.kmeņu pš.kišė.*; *mú.m dū šuñū vil'kas nú.neše.*

Vienaskaitiniai ir daugiskaitiniai daiktavardžiai yra tokie pat, kaip ir lk. Kartais vienaskaitiniai pavartojami daugiskaitoje, ir atvirkščiai, pvz.: *pj.grabu kė.třas dūonas kepsmā* (laidotuvėms keturis kartus duoną kepsime); *spi.rgo. nebā'rai vi.ralu aštri.nf*; *bulbiēnu bli'nu dau'k tā.uko. rai'ka*; *jė. no.vell'ku. lō.šino. nebatū.řa.*

Daiktavardžių linksniavimas

§ 6. Linksniai. Be septynių linksnių, vartojamų lk, tarmėje labai plačiai vartojamas aštuntasis — vidaus einamasis vietininkas (iliatyvas), pvz.: *laukañ, kė.lin, piėvo.n, stalañ, miškañ, mė.din, sá.ujo.n, valdž'ō.n, akmeniñ, kelmuos, svečūos, drō'ba.s, galvō's.*

§ 7. Kamienai. Tarmėje geriausiai išsilaike *a-*, *ja-*, *o-*, *jo-* ir *ē-*kamienai daiktavardžiai. Ypač silpnas priebalsinis kamienas; daugelis linksnių formų pereina į kitus kamienus. Taip pat maža žodžių, kurie būtų išlaike daugiau ar mažiau sveiką *i-*, *u-*, *ju-*kamienių daiktavardžių linksniavimą. Plačiau kamienų mišimas bus aptariamas prie paradigmų.

§ 8. a- kamienas

Vienaskaita

V.	<i>vi'ras</i>	<i>rō.ktas</i>	<i>kė.lmas</i>	<i>lai'kas</i>
K.	<i>vi'ro.</i>	<i>rō.kto.</i>	<i>kė.lmo.</i>	<i>lai'ko.</i>
N.	<i>vi'ru</i>	<i>rō.ktu</i>	<i>kė.lmu</i>	<i>lai'ku</i>
G.	<i>vi'ru.</i>	<i>rō.ktu.</i>	<i>kė.lmu.</i>	<i>lai'ku.</i>
Įn.	<i>vi'ru</i>	<i>raktū</i>	<i>kė.lmu</i>	<i>lai'ku</i>
Vt.	<i>kō'ti</i>	<i>piř'šti</i>	<i>kel'mi</i>	<i>lai'ki</i>
II.	<i>kō'tan</i>	<i>piř'stan</i>	<i>kelmañ</i>	<i>laukañ</i>
Š.	<i>vi'rai</i>		<i>kė.lmai.</i>	

Daugiskaita

V.	<i>vi'rai</i>	<i>rō.ktai</i>	<i>kelmai</i>	<i>laukai</i>
K.	<i>vi'ru.</i>	<i>rō.ktu.</i>	<i>kelmū.</i>	<i>laukū.</i>
N.	<i>vi'ro.m</i>	<i>rō.kto.m</i>	<i>kelmō.m</i>	<i>laukō.m</i>
G.	<i>vi'rus</i>	<i>raktūs</i>	<i>kė.lmus</i>	<i>lai'kus</i>
Įn.	<i>vi'rais</i>	<i>rō.ktais</i>	<i>kelmais</i>	<i>laukais</i>
Vt.	} <i>kā.ulō.s</i>	<i>kō.lno.s</i>	<i>kelmuos</i>	<i>laukuos</i>
II.				

Dviskaita

G. *dū vi'ru, kō'tu, kā.ulū, raktū, piř'stu, kō.lnu, kė.lmu*

Pastabos.

§ 9. Vn. naud. galūnė *-u*; lk galūnė *-ui* tarmėje nepažįstama. Vn. naud. galūnė *-u* turi visi vyr. g. daiktavardžiai.

§ 10. Tikriniai daiktavardžiai vn. šauksm. turi formantą *-ai*, pvz.: *baltrū'nai, janū'nai, jašū'nai, gailū'nai* (pavardės), *jō'nai, pā.trai* „Petrai“, *lō.nginai* (vardai). Pavardžių, vardų su priesagomis *-(i)okas*, *-(i)ukas* vn. šauksm. gali ir neturėti

jokios galūnės, pvz.: *petrū.k*, *jo.nū.k*, *untañó.k*. Vienas kitas daugiaskiemenis tikrinis daiktavardis vn. šauksm. gali būti pasakomas be galūnės, pvz., *untó.n* „Antanai“, *silvá.str* „Silvestrai“. Yra vienas kitas žodis ir su galūne *e*, pvz., *diève*, *vaĩ.ke*, *vaĩ.ge*.

§ 11. Vn. viet. galūnė *-i* (< *in* < *en*).

§ 12. Vn. il. galūnė *-an* (< **-ana*). Pilnesnė lytis su *-ana* nesutinkama. Toks iliatyvas su atitinkamais kamiengaliniais balsiais yra ir visų kitų kamienų.

§ 13. Dg. naud. galūnė *-o.m* (ji yra apibendrinta pagal kirčiuotą galūnę) gali būti kirčiuota ir nekirčiuota. Lk dg. naud. lytys su *-s* tarmėje nevartojamos.

§ 14. Dg. viet. yra be galūninio *-e*.

§ 15. Dg. il. nesiskiria nuo dg. viet., dg. šauksm. nuo dg. vard.

§ 16. Skirtingai nuo lk tarmėje *a*-kamieniai yra šie žodžiai: *ató.sto.gai* „atosogos“, *brí.ndulas* „branduolys“, *gardá.sai* „gardėsiai“, *blakstiėnas* „blakstiena“, *kul'nas* „kulnis“, *nū.maras* „numeris“, *panú.kšlas* „peniukšlis“, *pė.tai* „pietūs, prš. šiaurė“, *sto.vi'las* „statula“, *pó.das* „(kojos) pėda“.

§ 17. *ja*- kamienas

Vienaskaita

V.	<i>kú.rmi.s</i>	<i>kė.li.s</i>	<i>kaĩ.šti.s</i>	<i>arkll.s</i>	<i>svė.ėas</i>
K.	<i>kú.rmo.</i>	<i>kė.lo.</i>	<i>kaĩ.šėo.</i>	<i>ó.rklo.</i>	<i>svė.ėo.</i>
N.	<i>kú.rmu</i>	<i>kė.lu</i>	<i>kaĩ.šėu</i>	<i>ó.rklu</i>	<i>svė.ėu</i>
G.	<i>kú.rmi.</i>	<i>kė.li.</i>	<i>kaĩ.šti.</i>	<i>ó.rkli.</i>	<i>svė.ėu.</i>
Įn.	<i>kú.rmu</i>	<i>kefũ</i>	<i>kaĩ.šėu</i>	<i>ó.rklu</i>	<i>sveėũ</i>
Vt.		<i>kė.li.</i>	<i>kaĩ.šti.</i>	<i>sto.bri'</i>	
II.		<i>kė.lin</i>	<i>kaĩ.štin</i>	<i>sto.briñ</i>	
Š.	<i>kú.rmi</i>	<i>kė.li</i>		<i>ó.rkli arkll.</i>	<i>svė.ėau</i>

V.	<i>bró.li.s bro.ll.s</i>	<i>mė.di.s mė.džas</i>
K.	<i>bró.lo.</i>	<i>mė.džo.</i>
N.	<i>bró.lu</i>	<i>mė.džu</i>
G.	<i>bró.li.</i>	<i>mė.di. mė.džu.</i>
Įn.	<i>bró.lu</i>	<i>medžũ</i>
Vt.		<i>mė.di. medi'</i>
II.		<i>mė.din mediñ; mė.džan medžañ</i>
Š.	<i>bró.li bro.li.;</i> <i>bro.lau bró'l</i>	

Daugiskaita

V.	<i>kú.rmei</i>	<i>kė.lei</i>	<i>kaĩ.šėei</i>	<i>arklel</i>	<i>sveėei</i>
K.	<i>kú.rmu.</i>	<i>kė.lu.</i>	<i>kaĩ.šėu.</i>	<i>arklũ.</i>	<i>sveėũ.</i>
N.	<i>kú.rmo.m</i>	<i>kė.lu.m</i>	<i>kaĩ.šėo.m</i>	<i>arklũ.m</i>	<i>sveėũ.m</i>
G.	<i>kú.rmus</i>	<i>kefũs</i>	<i>kaĩ.šėus</i>	<i>ó.rklus</i>	<i>sveėũs</i>
Įn.	<i>kú.rmeis</i>	<i>kė.leis</i>	<i>kaĩ.šėeis</i>	<i>arklels</i>	<i>sveėels</i>
Vt.	}				
II.		<i>kė.lu.s</i>	<i>kaĩ.šėo.s</i>	<i>arklũs</i>	<i>sveėũs</i>
Š.	<i>kú.rmei</i>			<i>arklel</i>	

V.	<i>bró·lei</i> <i>bro.lei</i>	<i>mė.džeī</i>
K.	<i>bró·lu.</i> <i>bro.lū.</i>	<i>mė.džu.</i>
N.	<i>bró·lɔ.m</i> <i>bro.lɔ.m</i>	<i>mė.džo.m</i>
G.	<i>bró·lus</i>	<i>medžūs</i>
Įn.	<i>bró·leis</i> <i>bro.leis</i>	<i>mė.džeis</i>
Vt.	<i>bró·lɔ.s</i> <i>bro.luós</i>	
II.		<i>mė.džo.s</i>
Š.	<i>bró·lei</i> <i>bro.lei</i>	

Dviskaita

G. *dù kú.rm'u, kelù, ó.rklu, svečù, bró·lu, medžù*

Pastabos.

§ 18. Vn. vard. turi dvi galūnes: *-i's* (kirčiuota), *-i.s* (nekirčiuota) ir *-as* (po minkšto priebalsio). Galūnė *-i.s* yra be kirčio sutrumpėjusi senoji ilga galūnė.

§ 19. Vn. gal. *-i. ~ -i,* jei vn. vard. galūnė *-i.s, -i's; -u. ~ -q,* jei vn. vard. galūnė *-as* (po minkšto priebalsio).

§ 20. Vn. viet. baritoninio kirčiavimo formos baigiasi *-i.,* oksitoninio — *-i'.* Tokią pat galūnę turi *i-* ir priebalsinio kamieno daiktavardžiai.

§ 21. Vn. šauksm. *-i, -i., -au* (po minkšto priebalsio). Dažnai pasitaiko, kad galūnė visai numetama, pvz.: *bró·l, bro.lá.l, do.bilá·l* ir kt. Galūnės priebalsis šiuo atveju visada minkštas.

§ 22. Vn. il. *-in, -iñ,* jei vn. vard. galūnė *-i.s, -an, -añ,* jei vn. vard. *-as* (po minkšto priebalsio), plg. § 12.

§ 23. *mė.di.s* pažymi tebeaugantį, o *mė.džas* — statybinę medžiagą ir tevartojamas tik vienaskaitoje, pvz.: *prę. kę.lo. vienas mė.di.s á.uga; prj.stas mő.no. mė.džas, vę.n.tik ė.glini.s; nebá·rai pl.nigo. mė.džu piř·kte.; vi.su. mė.džu. bai·gam suvę.šte. .*

§ 23. Dg. naud., il. plg. § 13, 15.

§ 24. Dg. šauksm. galūnė *-ai, -al* (po minkšto priebalsio) sutampa su vardininku, plg. § 15.

§ 25. Tarmėje dažniau sutinkami šie *ja*-kam. žodžiai: *bá.li.s* „balius“, *dugnį.s* „dugnaus“, *ramú.ni.s* „ramunė“, *skri·beli.s* „skrybėlė“, *kluñ·bi.s* „klumpė“, *paktáũ·ši.s, pamergl.s, petl.s* „petyš“, *ú.ngli.s* „anglis“, *gę.lo.ni.s* „geluonis“.

§ 26. o- kamienas

Vienaskaita

V.	<i>vó.rpa</i>	<i>balà</i>	<i>buř·na</i>	<i>kař·na</i>
K.	<i>vó.rpo.s</i>	<i>bá.lo.s</i>	<i>burnó.s</i>	<i>karnó.s</i>
N.	<i>vó.rpai</i>	<i>bá.lai</i>	<i>bú.rnai</i>	<i>kař·nai</i>
G.	<i>vó.rpu.</i>	<i>bá.lu.</i>	<i>bú.rnu.</i>	<i>kař·nu.</i>
Įn.	<i>vó.rpu</i>	<i>balù</i>	<i>bú.rnu</i>	<i>kař·nu</i>
Vt.	<i>vó.rpo.j</i>	<i>bá.lo.j</i>	<i>burnó·j</i>	<i>valdžó·j</i>
II.	<i>vó.rpo.n</i>	<i>bá.lo.n</i>	<i>burnó·n</i>	<i>valdžó·n</i>
Š.	<i>šó.rka</i>	<i>pá.pa</i>	<i>gó.lva</i>	<i>lš.zda</i>

Daugiskaita

V.	<i>vó.rpo.s</i>	<i>bš.lo.s</i>	<i>bú.rno.s</i>	<i>kaĩ.no.s</i>
K.	<i>vó.rpu.</i>	<i>bš.lu.</i>	<i>burnú.</i>	<i>karnú.</i>
N.	<i>vó.rpo.m</i>	<i>bš.lo.m</i>	<i>burnó'm</i>	<i>karnó'm</i>
G.	<i>vó.rpas</i>	<i>balàs</i>	<i>bú.rnas</i>	<i>kaĩ.nas</i>
Įn.	<i>vó.rpo.m</i>	<i>bš.lo.m</i>	<i>burnó'm</i>	<i>karnó'm</i>
Vt.	} <i>vó.rpo.s</i>	} <i>bš.lo.s</i>	} <i>burnó's</i>	} <i>karnó's</i>
Il.				
Š.	<i>šó.rko.s</i>	<i>pú'po.s</i>	<i>gó.lvo.s</i>	<i>lš.zdo.s</i>

Pastabos.

§ 27. Vn. gal. galūnė -u. (-u. < -q < an).

§ 28. Vn. įn. -u ~ -a (-u < -úm < -án).

§ 29. Vn. viet. yra be galūninio -e: -o.j, -ó.j.

§ 30. Vn. šauksm. o-kam. žodžiai turi galūnę -a.

§ 31. Tarmėje o-kamieniai yra šie žodžiai: *bú.lba* „bulvė“, *litrà* „litrás“, *nagà* „nagas“, *mó.igo.s* „maigai“, *tabó'ka*, *ú.škunda*, *vá'ža* „vėžė“.

§ 32. *jo-* kamienas

Vienaskaita

V.	<i>sá.uja</i>	<i>giřà</i>	<i>patì</i>	<i>maĩ'ti</i>	<i>aĩ'la</i>
K.	<i>sá.ujo.s</i>	<i>gl.řo.s</i>	<i>pačó.s</i>	<i>marčó.s</i>	<i>ailó.s</i>
N.	<i>sá.ujei</i>	<i>gl.rei</i>	<i>pš.čei</i>	<i>maĩ'čei</i>	<i>aĩ'lei</i>
G.	<i>sá.uju.</i>	<i>gl.řu.</i>	<i>pš.čú.</i>	<i>maĩ'čú.</i>	<i>aĩ'lu.</i>
Įn.	<i>sá.uju</i>	<i>giřù</i>	<i>pačú</i>	<i>maĩ'čú</i>	<i>aĩ'lu</i>
Vt.	<i>sá.ujo.j</i>	<i>gl.řo.j</i>			<i>ailó'j</i>
Il.	<i>sá.ujo.n</i>	<i>gl.řo.n</i>			<i>ailó'n</i>
Š.	<i>kó'ja</i>	<i>gl'řa</i>	<i>pš.č</i>	<i>maĩ't'</i>	

Daugiskaita

V.	<i>sá.ujo.s</i>	<i>gl.řo.s</i>	<i>pš.čó.s</i>	<i>maĩ'čo.s</i>	<i>aĩ'lo.s</i>
K.	<i>sá.uju.</i>	<i>gl.řu.</i>	<i>pačú.</i>	<i>marčú.</i>	<i>ailú.</i>
N.	<i>sá.ujo.m</i>	<i>gl.řo.m</i>	<i>pačó'm</i>	<i>marčó'm</i>	<i>ailó'm</i>
G.	<i>sá.ujas</i>	<i>giřàs</i>	<i>pačàs</i>	<i>maĩ'čas</i>	<i>aĩ'las</i>
Įn.	<i>sá.ujo.m</i>	<i>gl.řo.m</i>	<i>pačó'm</i>	<i>marčó'm</i>	<i>ailó'm</i>
Vt.	} <i>sá.ujo.s</i>	} <i>gl.řo.s</i>			
Il.				<i>marčó's</i>	<i>ailó's</i>
Š.	<i>kó'jo.s</i>	<i>gl.řo.s</i>	<i>pš.čó.s</i>	<i>maĩ'čo.s</i>	<i>aĩ'lo.s</i>

Pastabos.

§ 33. Visų linksnių *jo-*kamienių daiktavardžių galūnės tokios pat, kaip ir *o-*kam.

§ 34. Daiktavardžiai, vienaskaitos vardininke turį galūnę vienaskaitos šauksmininke neturi jokios galūnės.

§ 35. Tarmėje sutinkami *jo*-kam. šie žodžiai: *ai'la* „eilė“, *brú.kño.s* „bruknės“, *dafà* „1. dalia, 2. dalis“, *ladai'ria* „ledainė“, *mušà* „musė“ *špulà* „špūlė“.

§ 36. Kai kurie moterų vardai, turį lk *ė*-kamieną, tarmėje yra *ia*-kamieno, pvz.: *stá.ša* „Stasė“, *gė.ña*, *já.ña*, *patrušà* „Petrutė“.

§ 37. *ė*- kamienas

Vienaskaita

V.	<i>kó.rva</i> „karvė“	<i>bl.ta</i> „bitė“	<i>gė.smá</i> „giesmė“	<i>dó.bá</i> „duobė“
K.	<i>kó.rva.s</i>	<i>bl.ta.s</i>	<i>gė.smá.s</i>	<i>dó.bá.s</i>
N.	<i>kó.rvai</i>	<i>bl.tai</i>	<i>gė.smai</i>	<i>duóbai</i>
G.	<i>kó.rvai.</i>	<i>'bl.tai.</i>	<i>gė.smai.</i>	<i>duóbai.</i>
Įn.	<i>kó.rvu</i>	<i>bitù</i>	<i>gė.smu</i>	<i>duobiù</i>
Vt.	<i>kó.rva.j</i>	<i>sił'ke.j</i>	<i>gė.smá.j</i>	<i>dó.bá.j</i>
II.	<i>kó.rva.n</i>	<i>sił'ke.n</i>	<i>gerklá.n</i>	<i>dó.bá.n</i>
Š.	<i>kó.rva</i>	<i>sił'ke</i>	<i>gė.rkla</i>	<i>duóba</i>

Daugiskaita

V.	<i>kó.rva.s</i>	<i>bl.ta.s</i>	<i>gė.sma.s</i>	<i>duóba.s</i>
K.	<i>kó.rvju.</i>	<i>bl.čiu.</i>	<i>gė.smjú.</i>	<i>dó.bjú.</i>
N.	<i>kó.rva.m</i>	<i>bl.ta.m</i>	<i>gė.smá.m</i>	<i>dó.bá.m</i>
G.	<i>kó.rvas</i>	<i>bitàs</i>	<i>gė.smas</i>	<i>duóbas</i>
Įn.	<i>kó.rva.m</i>	<i>bl.ta.m</i>	<i>gė.smá.m</i>	<i>dó.bá.m</i>
Vt.	} <i>kó.rva.s</i>	<i>sił'ke.s</i>	<i>gė.smá.s</i>	<i>dó.bá.s</i>
II.				
Š.	<i>kó.rva.s</i>	<i>sił'ke.s</i>	<i>gė.rkla.s</i>	<i>duóba.s</i>

Pastabos.

§ 38. *ė*-kamieniai daiktavardžiai vienaskaitos vardininke turi galūnę *-ė* tik po priebalsių *k, g, š, ž, č, j*, pvz.: *sił'ke., ll.nge., á.puše., ll.že., čú.če.* „šuo“, po visų kitų priebalsių vietoj lk *-ė* tarmėje yra *-a*.

§ 39. Vn. gal. po *k, g, š, ž, č, j* galūnė *-i*. (*-i* < *-ę* < *-en*), visais kitais atvejais – *ai*.

§ 40. Dg. kilm. po priebalsių *b, m, p, v* dar tenka kartais išgirsti tariant *j*, pvz.: *dró'bjú., viř'vju.* ir kt.

§ 41. Daugiaskiemieniai daiktavardžiai vn. šauksm. dažniausiai vartojami be galūnės, pvz.: *birú.t, danú.t, aóó't, karvi't, mergó.t*. Galūninis priebalsis yra kietas.

§ 42. Tarmėje *ė*-kamieniai žodžiai dar yra šie: *atvirú.ta* „atvirukas“, *abalá* „obelis“, *dał'ge., alksni'na.* „alksnynas“, *darbi'mata., berži'na., egl'na., dumbli'na., garú.nkšta.* „garankštis“, *kibirkštá., grl'ba., moki'kla.* „mokykla“, *kimsl'na., kú.lše.* „kulšis“, *lai'va. ~ lai've* „laivas“, *praduñ.ta.* „tarpas tarp dantų, tarpdantis“, *pre.ta.má. ~ prietémě* „prietema“, *pasá.sta. ~ pasěstě* „pasėdas, pasėstas“, *ú.sna.* (ret.), *žibiñ'kšta.* „žebenktis“, *tó.še.* „tošis“, *sla.ná.* „slėnis“, *kú.nda.* „kandis“.

§ 43. *i-* kamienas

Vienaskaita

I

V.	<i>pó.ltis</i>	<i>usnis</i>	<i>žvė'ris</i>	<i>aũ'sis</i>	<i>vagis</i>
K.	<i>pó.ltę.s</i>	<i>ú.snę.s</i>	<i>žve.rę.s</i>	<i>ausę.s</i>	<i>vagę.s</i> <i>vó.ģo.</i>
N.	<i>pó.lčei</i>	<i>ú.snei</i>	<i>žvė'ru</i>	<i>aũ'sei</i>	<i>vó.ģu</i>
G.	<i>pó.lti.</i>	<i>ú.sni.</i>	<i>žvė'ri.</i>	<i>aũ'si.</i>	<i>vó.ģi.</i>
Įn.	<i>pó.lčiu</i>	<i>usniu</i>	<i>žvė'ru</i>	<i>aũ'su</i>	<i>vagiu</i>
Vt.	<i>pó.lti.</i>	<i>usni'</i>	<i>širdi'</i>	<i>ausi'</i>	
II.	<i>pó.ltin</i>	<i>usniñ</i>	<i>širdiñ</i>	<i>ausiñ</i>	
Š.			<i>širdė.</i>	<i>naktė.</i>	<i>pagė.</i> <i>vó.ģi</i>

Daugiskaita

V.	<i>pó.lti.s</i>	<i>ú.sni.s</i>	<i>žvė'ri.s</i>	<i>aũ'si.s</i> <i>aũ'sas</i>	<i>vó.ģi.s</i> <i>vagai</i>
K.	<i>pó.lčiu.</i>	<i>ú.sniu.</i>	<i>žve.rú.</i>	<i>ausú.</i> <i>ausú.</i>	<i>vagú.</i>
N.	<i>pó.ltim</i>	<i>ú.snim</i>	<i>žve.rli.m</i> <i>žve.rš.m</i>	<i>ausli.m</i>	<i>vagli.m</i> <i>vagš.m</i>
G.	<i>pó.ltis</i>	<i>usnis</i>	<i>žvė'ris</i> <i>žvė'rus</i>	<i>aũ'sis</i>	<i>vagis</i> <i>vagūs</i>
Įn.	<i>pó.ltim</i>	<i>ú.snim</i>	<i>žve.rli.m</i> <i>žve.fals</i>	<i>ausli.m</i>	<i>vagi.m</i> <i>vagals</i>
Vt.	<i>pó.lti.s</i>	<i>usni's</i>	<i>žve.rli's</i> <i>žve.fuós</i>	<i>ausli's</i>	
II.	<i>pó.lti.s</i>	<i>usni's</i>		<i>ausi's</i>	
Š.		<i>ú.sni.s</i>	<i>žvė'ri.s</i>		<i>vó.ģi.s</i> <i>vagai</i>

Dviskaita

G. *dù žvė'ru, vagù*

II

V.	<i>duntl.s</i>	<i>duñ'tas</i> <i>duntaĩ</i> <i>duñ'ti.s</i>
K.	<i>duñ'čo.</i> <i>duntę.s</i> <i>duñ'to.³</i>	<i>duntú.</i>
N.	<i>duñ'čiu</i> <i>duñ'tu</i>	<i>duntli.m</i> <i>duntš.m</i>
G.	<i>duñ'ti.</i> <i>duñ'tu.</i>	<i>duñ'tis</i> <i>duñ'tus</i> <i>duñ'čius</i>
Įn.	<i>duñ'čiu</i> <i>duñ'tu</i>	<i>duntli.m</i> <i>duntals</i>
Vt.	<i>duntli'</i> <i>duñ'ti</i>	<i>duntli's</i> <i>duntulos</i>
II.	<i>duntiñ</i> <i>duntañ</i>	<i>duntli.s</i> <i>duntulos</i>
Š.	<i>duntli.</i> <i>duntę.</i> <i>duñ'ti</i>	<i>duñ'tas</i> <i>duntaĩ</i> <i>duñ'ti.s</i>

Dviskaita

G. *dù duñ'tu* || *duñ'čiu*

§ 44. Vn. vard. turi galūnę *-is*, išskyrus žodį *duntli.s*, kurio vardininkas jau yra *ja*-kamienis.

§ 45. Vn. kilm. galūnė *-ę.s, -ę.s ~ -ies, -iės*. *vagis* turi *i-* ir *ja*-kamienu galūnes.

§ 46. Vn. naud. galūnė *-ei*; žodžiai, perėję į *ja*-kamina, turi *-(i)u*, plg. § 9.

§ 47. Vn. viet., vn. ir dg. il., plg. § 12, 15, 20, 22.

³ Paradigmoje pirmiausia duodamos pagrindinės tarnės formos, o po jų – rečiau vartojamos.

§ 48. Vn. šauksm. galūnė -ė. ~-ie ir ja-kam. -i.

§ 49. Dg. vard. turi i-, ja- ir priebalsinio kamieno galūnes: -i.s, -ai (po minkštų priebalsių), as ~ es.

§ 50. Dg. kilm. vieni šios grupės žodžiai turi tik priebalsinio kamieno galūnę, pvz.: *duntū.*, *dū.ru.*, *žū.su.*, *žuvū.*, kiti vartojami jau ir su i-kam. galūne, pvz.: *ausū.* || *ausū.*, treči turi tik i-kam. galūnes, pvz.: *akū.*, *pū.sū.*

§ 51. Dg. naud., gal., įn., viet. turi i- ir ja- kam. galūnes.

§ 52. Tarmėje *dantis* yra linksniuojamas pagal a-, ja- ir priebalsinį kamieną, plg. paradigmą, § 43, II.

§ 53. Tarmėje prie i-kam. priskiriamas žodis *vežė.ti.s* (kartais vartojamas ir kaip jo-kam.), pvz.: *vežė.ti.s*, *veže.čū.*, *veže.tl.m*, *vežė.tis*, *veže.tl.m*, *veže.ti.s*. Taip pat linksniuojama ir *skauteris* „skiauterė“.

§ 54. u-, ju- kamienas

Vienaskaita

V.	<i>madūs</i> „medus“	<i>sū'nus</i>	<i>tuř'gus</i>	<i>spiėćus</i>
K.	<i>madaús</i>	<i>su.naús</i>	<i>tuř'gaus</i> <i>turgaús</i>	<i>spiėćaus</i>
N.	<i>má.du</i>	<i>sú'nu</i> <i>su.nuñ</i> <i>sú.num</i> ⁴	<i>tuř'gu</i>	<i>spiėću</i>
G.	<i>má.du.</i>	<i>sú'nu.</i>	<i>tuř'gu.</i>	<i>spiėću.</i>
Įn.	<i>maduñ</i> <i>madù</i>	<i>su.nuñ</i> <i>sú'nu</i>	<i>turguñ</i> <i>tuř'gu.</i>	<i>spiėćum</i> <i>spiėću</i>
Vt.	<i>madù.j</i>		<i>tuř'guj</i> <i>turgúj</i> <i>tuř'gi</i>	<i>spiėćuj</i>
II.	<i>maduñ</i>		<i>tuř'gun</i> <i>turguñ</i>	<i>spiėćun</i>
Š.				<i>karó.lau</i>

Daugiskaita

V.	<i>su.nai</i>	<i>turgal</i>	<i>spiėćei</i>
K.	<i>su.nú.</i>	<i>turgú.</i>	<i>spiėću.</i>
N.	<i>su.nó.m</i> <i>su.nú.m</i>	<i>turgó.m</i>	<i>spiėćó.m</i>
G.	<i>sú'nus</i>	<i>tuř'gus</i>	<i>spiėćus</i>
Įn.	<i>su.naís</i>	<i>tuř'gais</i> <i>turgaís</i>	<i>spiėćais</i>
Vt.	<i>su.núos</i>	<i>turgúos</i>	<i>spiėćó.s</i>
II.		<i>turgúos</i>	<i>spiėćó.s</i>
Š.			<i>spiėćai</i>

Dviskaita

G. *dù sú'nu, tuř'gu, spiėću.*

Pastabos.

§ 55. Visi u-, ju- kamieno žodžiai yra tik vyriškosios giminės. Vienaskaitoje visi linksniai turi išlaikytą kamiengalio balsį u, ju, nors į įn. jau pradeda brautis ir a-, ja- kamienų galūnės.

§ 56. Visi linksniai dg. jau perėję į a-, ja- kamieną. Kartais dar galima išgirsti pasakant dg. naud. ir su -um, pvz.: *jis su.nú.m nieko. nepall.ko.*

⁴ Žr. 3 išnašą.

§ 57. *pietu.s* (valgio metas) visuose linksniuose yra išlaikęs *u-* kam. galūnes, nors jau *in.* pasakomas ir su *a-* kam. galūne, pvz.: *pietu.s, pę.tú., pę.tú.m, piētus, pę.tú.m* || *pę.taís.*

§ 58. Daugiaskiemeniai daiktavardžiai su priesaga *-ójus* gali turėti *ja-* ir *ju-* kamienes formas, pvz., *vasarójus* || *vasarójas* ir kt.

§ 59. Tarmėje sutinkami šie *u-*, *ju-* kamieniai žodžiai: *aū'glus* „metūgis“, *kraū'šus* „1. krantas, 2. kraštas“, *duñ'kčus* „stogas“, *mę.gš'lus* „miegalis“, *snau-dš'lus* „snaudalis“, *stař'kus* (pavardė).

§ 60. Priebalsiniai kamieniai

Vienaskaita

I

V.	<i>skę.mš.</i>	<i>akmš.</i>	<i>pę.mš.</i>
K.	<i>skiēmeño.</i>	<i>š.kmeño.</i>	<i>piēmeño.</i> <i>pę.menę.s</i>
N.	<i>skiēmeņu</i>	<i>š.kmeņu</i>	<i>piēmeņu</i>
G.	<i>skiēmeni.</i>	<i>š.kmeni.</i>	<i>piēmeni.</i>
Įn.	<i>skiēmeņu</i>	<i>š.kmeņu</i>	<i>piēmeņu</i>
Vt.	<i>skę.meni'</i>	<i>akmeni'</i>	
II.	<i>skę.meniñ</i>	<i>akmeniñ</i>	
Š.		<i>š.kmeni</i>	<i>piēmeni</i> <i>pę.menę.</i>

Daugiskaita

V.	<i>skiēmanas</i>	<i>š.kmanas</i> <i>š.kmeni.s</i> <i>akmanai</i>
K.	<i>skę.manú.</i>	<i>š.kmanu.</i> <i>akmanų.</i>
N.	<i>skę.manš.m</i> <i>skę.meni.m</i>	<i>š.kmanš.m</i> <i>akmeni.m</i> <i>akmanš.m</i>
G.	<i>skiēmanus</i> <i>skiēmenis</i>	<i>š.kmanus</i> <i>š.kmenis</i>
Įn.	<i>skę.manaiš</i> <i>skę.meni.m</i>	<i>š.kmanaiš</i> <i>akmeni.m</i> <i>akmanaiš</i>
Vt.	} <i>skę.meni.s</i> <i>skę.manúš</i>	<i>š.kmanš.s</i> <i>akmeni's</i> <i>akmanúš</i>
II.		
Š.		<i>š.kmanas</i> <i>š.kmeni.s</i> <i>akmanai</i>

V.	<i>piēmanas</i> <i>pę.manai</i> <i>piēmeni.s</i>
K.	<i>pę.manú.</i>
N.	<i>pę.meni.m</i> <i>pę.manš.m</i>
G.	<i>piēmenis</i> <i>piēmanus</i>
Įn.	<i>pę.meni.m</i> <i>pę.manaiš</i>
Vt.	} <i>pę.meni's</i> <i>pę.manúš</i>
II.	
Š.	<i>piēmanas</i> <i>pę.manai</i>

Dviskaita

G. *dù skiēmeņu, š.kmeņu* || *š.kmanu, piēmeņu* || *piēmanu.*

Pastabos.

§ 61. Vn. vard. galūninis *uo* > *o*., plg. § 1.

§ 62. Vn. kilm., naud., gal., in., viet., il. *n*-kam. perėję į *ja*-kam., *piemuō* turi ir *i*-kam. formą.

§ 63. Vn. šauksm. – *ė*. ~ *-ie*, plg. § 48.

§ 64. Dg. vard. galūnė *-as* < *-es* yra senoji lytis, nors jau dažniau vartojamą žodžiai pasakomi ir su *-ai*, *-i.s*.

§ 65. Dg. naud. *-im*, *-o.m* ~ *-am* lytys jau perėję į *i*- ir *a*-kam.

§ 66.

Vienaskaita**II**

V.	<i>sas̄.</i> <i>sė̄.ša</i>	<i>duktá.</i>
K.	<i>s eserė.s</i> <i>sė̄.šo.s</i>	<i>dukterė.s</i> <i>duktá.s</i>
N.	<i>sė̄.serei</i> <i>sė̄.sei</i>	<i>dú.kterei</i>
G.	<i>sė̄.seri.</i> <i>sė̄.šu.</i>	<i>dú.kteri.</i> <i>dú.kti.</i>
In.	<i>sė̄.seřu</i> <i>ses̄u</i>	<i>dú.kteru</i> <i>duktù</i>
Vt.	<i>s eseri.</i> <i>sė̄.šo.j</i>	<i>dukeri.</i> <i>duktá.j</i>
Il.	<i>s eseriñ</i>	<i>dukeriñ</i> <i>duktá.n</i>
Š.	<i>s eserė.</i> <i>sė̄.ša</i>	<i>dukerė.</i> <i>dú.kta</i>

Daugiskaita

V.	<i>sá.saras</i> <i>sė̄.šo.s</i>	<i>dú.ktaras</i> <i>dú.kta.s</i> (ret.)
K.	<i>sasarú.</i> <i>sė̄.šu.</i>	<i>duktarú.</i>
N.	<i>s eseri.m</i> <i>sė̄.šo.m</i>	<i>dukeri.m</i> <i>duktá.m</i>
G.	<i>sė̄.seris</i> <i>ses̄as</i>	<i>dú.kteris</i> <i>duktás</i>
In.	<i>s eseri.m</i> <i>sė̄.šo.m</i>	<i>dukeri.m</i> <i>duktá.m</i>
Vt.	} <i>s eseri.s</i>	<i>dukeri.s</i> <i>duktá.s</i>
Il.		
Š.	<i>sá.saras</i> <i>sė̄.šo.s</i>	<i>dú.ktaras</i> <i>dú.kta.s</i>

Pastabos.

§ 67. Vn. vard. galūnė – *o*. ~ *-uo*, *-a*. ~ *-ė*. Tarmėje sutinkamas ir *jo*-kam žodis *sė̄sia*.

§ 68. Vn. kilm. *-ę.s* ~ *-ies*. Čia priebalsinio kamieno daiktavardžiai turi išlaikę seną priebalsinio kamieno galūnę, tik fonetiškai pakitusią. *duktė* turi *ė*-kam. lytį.

§ 69. Dg. vard. *-as* ~ *-es* – išlaikyta senoji lytis.

§ 70. Dg. kilm. turi išlaikę priebalsinę galūnę, išskyrus žodį *sė̄.ša*.

§ 71. Visi kiti dg. linksniai turi *i*-, *jo*- ir *ė*-kamių galūnes.

§ 72.

III

	Vienaskaita	Daugiskaita
V.	<i>šuvá</i> „šuo“	<i>šú.nas</i> <i>šú.ni.s</i>
K.	<i>šunė.s</i> <i>šú.ño.</i>	<i>šunú.</i>
N.	<i>šú.ñu</i>	<i>šunš.m</i> <i>šunš.m</i> <i>šunl.m</i>

G. *šū.ni.*
Įn. *šūñù*
Š. *šū.ni* || *šūñė.*

šūñùs || *šūñùs* || *šūñis*
šūñais || *šūñim* || *šūñais*
šū.nas || *šū.nis*

Pastabos.

§ 73. Vn. kilm. linksniuojamas pagal *i-* ir *ia-* kamieną.

§ 74. Dg. vard. turi *-as* ~ *-es* ir jau perėjusią į *i-* kam. formą.

Vilniaus valstybinis V. Kapsuko v.
universitetas,
Lietuvių kalbos katedra

Įteikta
1962 m. spalio mėn.

СЛОВОИЗМЕНЕНИЕ В ОБЛАСТИ ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ В ГОВОРЕ СКАПИШКИС

Э. ЭЙДУКАЙТЕНЕ

Резюме

В статье рассматривается словоизменение в области имен существительных в одном из говоров Северо-восточной Литвы. На основе примеров данного говора характеризуется род, число, падеж существительных; даются парадигмы по отдельным основам, объясняются флексии, отличающиеся от флексий литературного языка.

Кроме имен существительных мужского и женского родов, в описываемом говоре широко употребляются и существительные общего рода, которые имеют пренебрежительное значение.

Существительные на основу *a*, *ia*, *o*, *io*, *e* почти не отличаются от склонения тех же существительных в литературном языке. Большинство существительных с основой на согласный в говоре склоняется как существительные с другими основами.

В данном говоре, как и во всей восточной Литве, встречается иллитив един. и множ. чисел.

В отличие от литературного языка дательный падеж един. числа мужского рода имеет только окончание *-i*.

Кроме единственного и множественного чисел, в говоре имеется и двойственное число. Оно встречается только в винительном падеже мужского рода: *dū.jai vi¹ku, abū bró.lu, dū sū¹nu, abū.du pi¹meñu.*